

особистості викладача - інноватора і особистості студента креативного типу, творчо взаємодіючих у сучасному педагогічному процесі вищої школи.

Список використаних джерел

1. Сластенин В.А., Подымова Л. С. Педагогика : инновационная деятельность. М. : «Издательство Магистр», 1997. 224 с.
2. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: учеб. пособие для студ. высших учеб. заведений. 2-е изд., стер. М. : Издательский центр «Академия», 2010. 256 с.
3. Кожевников В.М., Кожевникова І.І., Луньов В.Е. Експериментальне психологічне дослідження: теорія, методологія, методика : підручник ; заг . ред. В.М. Кожевникова. Макіївка : МЕРІ, Донецьк: Донецьк : «Східний видавничий дім», 2015. 472 с.
4. Пальчевський С.С. Акмеологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Кондор, 2008. 398 с.

Просяний Сергій

к.с.-г.н., доцент кафедри

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Одним із перспективних методологічних способів аналізу дійсності є системний підхід, який передбачає розуміння освітньої системи як єдності всіх аспектів актуалізації суспільних феноменів. Системний підхід до вивчення означеного педагогічного феномену передбачає з'ясування теоретичних аспектів, що складають основу наукової концепції системного формування самоефективності студентів факультету ветеринарної медицини.

Як відзначає В. М. Жуков [1], з огляду на наявні теоретичні та практичні доробки науковців під педагогічною системою розуміємо «... упорядковану сукупність якісно визначених елементів, між якими існує закономірний зв'язок чи взаємодія, і яка спрямована на досягнення певної мети».

Провідна мета педагогічної системи формування самоефективності студентів ветеринарних факультетів є поетапний її розвиток як складної, інтегрованої властивості особистості від репродуктивних, виконавчих рівнів до продуктивних, творчих. Системний підхід до формування самоефективності та націленість сучасної освіти на комунікативний та компетентнісний підходи

потребує опрацювання нових теоретичних положень та вироблення єдиного зрозумілого всім учасникам освітнього процесу теоретичного підґрунтя. Тому логічно буде звернутися до перегляду та переосмислення таких дефініцій, як «компетентнісний підхід», «компетентність», «комунікативний підхід» до формування самоефективності.

Компетентнісний підхід в освіті, на думку О. І. Пометун [2], пов'язаний з націленістю освітнього процесу на формування та розвиток ключових та предметних компетентностей особистості.

Н. М. Бібік [3] компетентнісний підхід представляє як «переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі, розгляд цього результату з погляду затребуваності в суспільстві, забезпечення спроможності випускника школи відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» в професії, в соціальній структурі. В дослідженнях О. Лебедева [4], компетентнісний підхід – це «сукупність загальних принципів визначення цілей освіти, відбору змісту освіти, організації освітнього процесу та оцінки освітніх результатів».

В цьому аспекті, під час вивчення дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» на кафедрі інфекційних та інвазійних хвороб ПДАТУ застосовуються словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові методи навчання. Під час викладення аудиторного матеріалу: усне викладення інформації, активізація мислення, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення. Крім того, використовується зображення схем на дошці і на плакатах, мультимедійне викладення матеріалу занять.

Учбовий процес на кафедрі побудований таким чином, щоб здобувач в процесі навчання при засвоєнні дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби», окрім фахових, мав можливість опанувати загальні компетентності, зокрема: здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професії; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність проведення досліджень на відповідному рівні та приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність спілкуватися з нефаківцями своєї галузі (з експертами з інших галузей); здатність працювати в міжнародному контексті.

На наш погляд, важливо також виділити комунікативну складову у структурі професійної самоефективності лікаря ветеринарної медицини, яка дозволяє йому бути компетентним у професійному спілкуванні з іншими людьми, а також із тваринами. Адже, інколи власники хворих тварин, зосереджені на особистих переживаннях, детально розповідають про захворювання тварин. Для них важливо повідомити всі деталі, отримати пораду від лікаря і почути корисні рекомендації з догляду за хворими тваринами, її годівлі та лікуванні.

Психологічну природу конфліктів з власниками тварин описав В.М. Жуков

[5]. Вчений відзначає, що ветеринар повинен бути щирим з клієнтами, поважати їх, уміти вислухати та задовольнити потреби клієнта. Крім того, лікарі ветеринарної медицини спілкуються з працівниками, що є на тваринницькій фермі та колегами, тому комунікабельність, вміння спілкуватися з людьми та тваринами є необхідною умовою професійної компетентності ветеринара. Також він описав комунікативні стратегії, що забезпечують позитивне співробітництво ветеринара та власника тварини і дослідив, що низький рівень комунікативної самоефективності призводить до внутрішньої напруги, дисгармонії та невпевненості в собі.

До викладання дисципліни потрібно підходити комплексно з урахуванням вимог сьогодення часу. Викладач повинен максимально прикласти зусиль для навчання студента використовуючи усі доступні йому інформаційні, методичні, практичні, технічні та інші засоби задля створення і підготовки майбутнього фахівця, що дасть майбутньому спеціалісту гідно представити себе на ринку праці.

Отже, на сьогодні ми маємо значну кількість наукових надбань у галузі вивчення комунікативної компетентності, що, безперечно вказує на її виняткову роль для процесу людського спілкування. Проте проблема висвітлення комунікативної компетентності з точки зору професійної підготовки майбутніх ветеринарів залишається актуальною і потребує подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Жуков В. М. Психологическое образование в ветеринарии. Психологическое здоровье и психологическая культура в образовании : *Всероссийская науч.-произв. конф, г. Барнаул.* Барнаул : Изд-во БГПУ, 2005. Ч. 1. С. 89-98.
2. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. С. 15-25.
3. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. В кн. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С.», 2004. С. 45-50.
4. Лебедев О.Е. Компетентностный подход в образовании. *Школьные технологии.* 2004. № 5. С. 3-12.
5. Жуков В. М. Методологическая основа модели сознания ветеринарного врача. Образование: проблемы и перспективы. *Вестник Алтайского государственного аграрного университета, г. Барнаул.* Барнаул : Изд-во БГПУ, 2006. № 3 (23) С. 8-13.